

РЕЦЕНЗИЯ

от Проф. д-р Стефан Иванов Иванов, д.м.н., Ръководител Катедра по
Акушерство и гинекология към МУ – Варна

ОТНОСНО

Дисертационен труд: „Лапароскопско лечение на тазовата ендометриоза“ за присъждане на образователна и научна степен „Доктор“, научна специалност „Акушерство и гинекология“ на д-р Тихомир Панков Тотев.

Кратки биографични данни

Д-р Тихомир Панков Тотев е роден на 10.07.1961г.в гр. Ловеч. Завършва средното си образование в Математическа гимназия в гр. Ловеч с отличен успех (6,00) през 1979г. Д-р Тотев завършва Висшия Медицински Институт - Плевен през 1987г. с отличен успех (5,66). Специалност по АГ придобива през 1993г., а специалност по Онкология през 2007г.

Последователно работи в:

- Филиална поликлиника - с. Александрово (1987 - 1988)
- МБАЛ „Проф. д-р П. Стоянов“ - гр. Ловеч (1988 - 2004) като ординатор
- УМБАЛ „Д-р Г. Странски“ - гр. Плевен Онкогинекологична клиника (2004 - 2007) - специализант по онкология.
- МБАЛ „Проф. д-р П. Стоянов“ - гр. Ловеч от 2010г. - началник АГ отделение
- МБАЛ „Света Марина“ - гр. Плевен от 2015г. - началник АГО.

Д-р Тотев работи много добре в екип.

Членство в научни организации

Д-р Тихомир Панков Тотев е член на:

- Българско дружество по акушерство и гинекология
- Българска асоциация по Минимално Инвазивна Гинекологична Хирургия
- Българска асоциация по Онкогинекология

Курсове и специализации

Прави впечатление многото и разнообрази курсове и специализации на д-р Тотев:

- Основен курс по АГ – ВМИ – гр. София 1991г.
- Обезболяване на раждането – ВМИ – гр. София 1993г.
- Ултразвук в АГ – ВМИ – гр. София, 1994г.
- Колпоскопия – ВМИ – гр. София, 1996г.
- Оперативна гинекологична техника – МУ – гр. София, 1997г.
- Урогинекология – МУ – гр. София, 1998г.
- Основен курс „Онкология” НСБАЛО – гр. София, 2006г.
- Онкогинекология – НСБАЛО – гр. София – 2006г.
- Диагностична и оперативна лапароскопия – МУ – гр. Плевен – 2007г.
- Роботизирана гинекология и урология – МУ – гр. Плевен, 2012г.

Структуриране на дисертационния труд

Представеният дисертационен труд е **добре структуриран, съдържа 141 страници, включва 7 фигури и 27 таблици, както и 26 приложения.** Библиографията на дисертационния труд е богата и съдържа **141 автора – 7 на кирилица и 134 на латиница.** Преобладават публикациите от последните години.

Актуалност на проблема

Д-р Тихомир Панков Тотев е разработил един **изключително актуален медико-социален проблем, свързан с лапароскопското лечение на тазовата ендометриоза, свързана със стерилитета при жените.** Този труд е разработен много **съвременно и иновативно** и се представя в изключително **важен момент,** като допринася за **лечението на тазовата ендометриоза и стерилитета, свързан с нея.** Ендометриозата е голям проблем за жените, здравната система и обществото. На фона на демографския срив и отрицателния принос в нашата страна, този **изключително аргументиран и отлично поднесен научен труд** допринася за **подобряването и борбата с тези отрицателни тенденции.** Лапароскопският метод на лечение е **златен стандарт** при съвременното хирургично лечение на тазовата ендометриоза.

Литературен обзор

Литературният обзор е направен задълбочено и прецизно. Обобщен е опита на водещи колективи, специалисти и клиници в тази област. Представен е на **36 машинописни страници**. Публикациите третират най – съвременните постижения при лапароскопската диагностика и лечение на тазовата ендометриоза.

Цел на проучването

Целта на проучването е да се анализират периперативните показатели на лапароскопския подход за лечение на тазовата ендометриоза, да се определят неговите възможности и клинично значение в съвременната гинекологична хирургия. Анализират се видовете проведени лапароскопски операции, проучва се влиянието на факторите: предшестващи коремни операции и придружаващите гинекологични заболявания. Целта е да се проучи честота на експресия на туморния супресорен ген **ARID 1A** при ендометриозни яйчникови кисти и значението му като биомаркер за малигнената им трансформация в светлоклетъчни и ендометриоидни яйчникови карциноми. Авторът си е поставил също за цел да изследва честотата и особеностите на тубарния фактор за стерилитет при тазова ендометриоза и да разработи алгоритъм за лечебен подход.

Материал и методи

Изследваният клиничен контингент обхваща **390 жени със средна възраст 33,93 ± 9,64 г.**

За целите на дисертационния труд пациентките са разделени на **3 групи**:

- **Първа група – 336 пациентки** с ендометриоза, оперирани лапароскопски за периода 2008-2014г.
- **Втора група – 39 пациентки** с ендометриоза, оперирани чрез отворен достъп за периода 2008-2014г.
- **Трета група – 15 пациентки със злокачествени овариални тумори.**

Статистическите методи които д-р Тотев използва **включват**: дескриптивен анализ, вариационен анализ, графичен анализ, алтернативен анализ, точен тест на Фишер и тест χ^2 непараметричен тест на Колмогоров-Смирнов и Шапиро-Уилк, еднофакторен дисперсионен анализ ANOVA, непараметричен тест на Крускал – Уолис, непараметричен тест на Ман- Уитни.

Оценка на резултати и изводи

Обобщавайки задълбочено този прекрасен дисертационен труд, **напълно се присъединявам към изводите, направени от дисертанта. Искам да изтъкна следните по-важни изводи:**

- **Яйчниковата ендометриоза е най-честата, а ДИЕ е най-рядката форма, налагаща оперативно лечение.**
- **Младата възраст и наличието на стерилитет налага провеждане на органосъхраняващи лапароскопски операции.**
- **Лапароскопската хистеректомия с двустранна аднексектомия е подходяща при жени над 40 годишна възраст.**
- **Миомата на матката и бенигнените овариални кисти са най-честите придружаващи заболявания.**
- **Следоперативният престой е увеличен при проведени множествени допълнителни интервенции.**
- **Оперативното време и постоперативният престой са сигнификантно по-кратки при лапароскопските операции, те са с по-малка кръвозагуба.**
- **Овариалната ендометриоза е преканцероза и развитието на ЕАОС преминава през междинни лезии – „атипична ендометриоза“.**
- **Мутациите на туморсупресорния ген ARID 1A са важно събитие в инициацията на канцерогенезата - липсата на експресия на ARID 1A протеин индицира повишен риск за малигнизация – да се обсъди онкопрофилактична аднексектомия.**
- **Тубарният фактор за стерилитет е по-чест при тежките форми на заболяването.**

Оценка на приносите на дисертацията

Прави добро впечатление подреждането на приносите на две отделни области: Научно-теоретични и научно-практически. Приветствам всичките приноси на дисертанта. Искам да изтъкна някои от тях:

- **за първи път в България е изследвана имунохистохимично експресията на туморсупресорния ген ARID 1A в ендометриоидни яйчникови кисти и в ендометриоза – асоциирани яйчникови карциноми.**
- **Проведено е клинично-епидемиологично проучване, включващо 375 пациентки с тазова ендометриоза, оперирани в СБАГАЛ „Света Марина“ – Плевен за периода 2008-2014г.**
- **Анализирани са факторите, определящи индивидуалния оперативен подход и са проучени видовете проведени оперативни интервенции.**

- Установени са **предимствата на лапароскопската спрямо отворената хирургия** при лечението на тазовата **ендометриоза**.
- Проучен е **тубарният фактор на стерилитет** и са обособени **три групи пациентки със сходна прогноза и линия на поведение**.

Научна дейност

Д-р Тихомир Панков Тотев има **5 научни доклада и 9 публикации в научни списания**.

Неговите области на професионален интерес са: **минимално-инвазивната хирургия и онкологията**.

Заклучение

Познавам д-р Тихомир Панков Тотев като отличен акушер-гинеколог, **колега, работещ прекрасно в екип**. Имам **персонални отлични впечатления** от д-р Тотев, когато много **ценя и разчитам на него** както в настоящата, така и в бъдеща **съвместна научна и клинична дейност**. Дисертационният труд на д-р Тихомир Панков Тотев напълно отговаря на наукометричните критерии, а така също и на правилника за академично развитие на МУ – гр. Плевен за **присъждане на научно-образователната степен „Доктор“**.

С изключително **голямо вътрешно убеждение** приканвам многоуважаваното жури да гласува с **положителен вот** за д-р Тихомир Панков Тотев.

Проф. д-р Стефан Иванов, д.м.н.

Ръководител Катедра АГ – МУ – Варна

